

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pastorum Continens Doctrinas, & Industrias ad Pastorale
Munus piè, fructuosè, ac securè obeundum pertinentes,
Unà cum Casibus frequentius circa idem Officium
occurrere solitis, & ex communiote ...**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1678

§. V. De Prærequisitis ad executione[m] muneris Pastoralis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49267](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49267)

§. V.

De prærequisitis ad executionem muneris Pastoralis.

Qu. Quid potissimum observare debeat Pastor in executione sui muneris? Resp. id breviter & bene explicasse illum, sequentia tria capita requisivit.

Pura intentio

ad augendum meritum.

Studiosa operatio

ad implendum officium.

Generosa resignatio

ad tranquillandum animum.

Quæ tamen, quia sat multas, utilisque ad praxin, & fructuosum referendum doctrinas continent, paulò fufius, et utriusque sunt explicanda.

MEMBRUM I.

De pura Intentione.

Qu. 1. Qualis intentio præfigenda sit à Pastore pastoralium functionibus? Resp. in genere loquendo optimam præfigi debere; cum enim Pastor officium Divinissimum, ut supra S. Dionysio diximus, atque adeò præstantissimum etiam habeat, idèoque meritò sibi applicare debeat saluberrimum illud Ecclesiastici c. 33. monitum: *In omnibus operibus præcellens esto, ne dederis maculam in gloria* (& muneris rectè colligitur, ante omnia dandam operam esse, ut in ipsa præfigat intentionem, eò quòd ab omni ferè eorundem Bonitas dependeat juxta Prophetam Simonem, omnem gloriam filia Regis ab intus habentis ferentis, Psalm. 44. & juxta commune proverbium, quod dicitur:

Quidquid agant homines, intentio iudicat omnes.

Resp. 2. in specie verò intentionem, ut optima sit, sequenti proprietates habere debere. Primò, ut sit *Rectissima*, id est per prudentiam ad eum scopum directa, qui omnibus actibus hominum à DEO constitutus est, ad quem proinde tendere etiam omnia media eligere & ordinare debet; Quis autem

hic finis fit, S. Paulus 1. Cor. 10. clarè declarat, dum dicit: *Sive manducatis, sive bibitis, sive aliud quid agitis, omnia in gloriam DEI facite.* Id, quod exemplo suo etiam S. Ignatius Fundator Societatis JESU, cujus primarius finis partialis est, curam animarum agere, præclarè confirmavit, dum non ipse solum semper in ore & corde habuit solemne suum symbolum: *Omnia ad maiorem DEI Gloriam,* sed etiam suos socios, velut Aquila provocans ad volandum suos pullos, identidem ad hunc scopum sibi præfigendum excitavit; imò ex hoc indicio, an scilicet oculo mentis & intentionis fixo & irretorto solem Divinæ gloriæ aspicere possent, Aquilæ in morem probavit; & siquidem talibus oculis præditos adverteret, pro genuinis pullis & filiis agnovit. Secundò, ut sit *purissima*, id est, nullam aliam vanæ propriæ laudis & gloriolæ, aut cujusquam alterius commodi, quod divinum non sit, intentionem permixtam habens, quam quidem proprietatem pulchrè S. Paulus 2. Cor. 2. indicavit, dicens: *Non enim sumus, sicut plurimi adulterantes Verbum DEI, sed ex sinceritate, sed sicut ex DEO, coram DEO, & in Christo:* quæ verba sapienter S. Gregorius de puritate intentionis explicat, dum ait: *Sicut discrimen inter Maritum & Adulterum potissimum reperitur, quòd ille utpote legitimus maritus generationem præcipuè in actu conjugali, adulter non nisi voluptatem quærat: ita summè cavendum est Operario, ne, dum in functionibus suis propriam potius gloriam & voluntatem intendit, adulterium spirituale committat.* Porro puritatis hujus indicia sequentia plerumque assignant Ascetæ: si quis, dum alios multa præclarè pro majore DEI gloria & salute animarum agere advertit, non tristetur, sed perinde gaudeat, & exulter, atque, si ab ipsomet facta forent: si perfectam in se ad omnia munia, laboriosa æquè ac facilia, vilia æquè ac honorifica, indifferentiam deprehendat: si non sit sollicitus, an actiones suæ ab hominibus aut Superioribus approbentur, & prædicentur: si in occulto æquè ac publico suas functiones, & iidem æquali cum diligentia peragat: si etiam ipsam meritum cælestium magnitudinem non attendat, sed solo DEI Beneplacito moveri se sentiat, de quo quidem perfectissimo signo S. Bernardus de dilig. DEO. sic loquitur: *Delectabit sanè non tam nostra, vel sopita necessitas, vel sortita*

Instructio IV.

C

felic-

felicitas, quàm, quòd eius in nobis, & de nobis voluntas completa videbitur. O amor sanctus & castus! O amor dulcis & suavis affectio! O pura & defacata intentio voluntatis, certe defacatior & purior, quòd in ea de propriis nihil admittitur velinquitur; quo totum Divinum est, quòd sentitur; sic dicitur Deificari est. Tertio, ut sit efficacissima, id est, non in simplici tantum velleitate, sed seria voluntate, quæ, nisi aliter impedimentum obijciatur, certè in actum proditura consistens. Hic enim locum, vel maximè habet sapientissimum illud S. Gregorij effatum: *Nunquam Amor DEI* (& ex consequenti etiam intentio, quæ est potissimus actus amoris) *vanus est; operatur enim magna, si est; si autem operari non potest, non est.*

Qu. 3. *Qua media adhibere debeat Pastor ad hanc intentionem facilius eliciendam?* R. sequentia præ reliquis adhibenda videri. Primò, ut dignam de motivi hujus, nempe gratiæ Divinæ, præstantiæ æstimationem concipiat; quòd tandem faciliè obtinebit, si bene perpendat omnes conditiones quas in præmio homines desiderant, in gloria & beneplacito DEI, præstantissimo modo reperiri: Est enim præmium maximum, utpote, quòd Beati beatitudini ipsi longè præterest. Est præsentissimum, cum eo statim momento, quo peccatum est opus bonum, DEUS in eo sibi complaceat. Est contrarium, quia pro quovis opere datur, modò in gratia sit factum, & suo genere non sit malum: Est denique inamissibile, quia non potest, ut DEUS in aliquo opere bono non semper, & totam æternitatem sibi complaceat, etiam si per reliqua opera subsequenti quis graviter peccaret, ideòque semper supplicijs adjudicaretur. Ob quas proprietates metus Chrysostronus l. 2. de compunct. sequentem de præmio sententiam pronuntiavit: *Si omnino fueris dignus agere, quid, quòd DEO placeat, aliam ne require mercedem, pro hoc ipsum, quòd placere meruisti; si enim aliam mercedem require, verè ignoras, quantum Bonum sit placere DEO; si hoc scires, nunquam aliud extrinsecum munus, aut mercedem requireres.* Secundò, ut vanitatem ac falsitatem, damnumque vanæ gloriæ bene perpendat; & vanitatem quidem rebus coloribus more suo depinxit pius Ascera in libello de vanitate, l. 2. c. 6. dum dixit: *Non es sanctior, si laudaris;*

lior, si vituperaris. Quod es, hoc es; nec maior dici valet, quam DEO teste sis; salutarem verò idem alibi l. 3. c. 5. his verbis expressit. Quid est homo inde melior, quia reputatur ab homine maior? fallax fallacem, vanus vanum, cecus cacum, infirmus infirmum decipit, dum exultat; & veraciter magis confundit, dum inaniter laudat. Unde rectè S. Augustinus intulit: Laudamus mendaciter, & delectamur inaniter: & vani sunt, qui laudantur; & mendaces, qui laudant: Damnum denique idem Thomas Kemp. l. 3. c. 40. sequentibus verbis indicavit: Verè inanis gloria mala pestis, vanitas maxima, quæ à veris retrahit gloria, & caelesti spoliat gratiâ; dum enim homo complacet sibi, displicet tibi; dum inhiat laudibus humanis, privatur veris virtutibus. Unde meritò tandem concludit: Quarant Iudæi gloriam, quæ ab invicem est; at ego hanc requiram, quæ à solo DEO est; omnis quidem gloria humana, omnis honor temporalis, omnis altitudo mundana æterna gloria comparata, vanitas est, & stultitia. Tertiò, ut fructus, quos secum intentio pura Divinæ gloriæ affert, sæpe secum accuratè perpendat, qui quidem in sequenti quæstione fusiùs indicabuntur.

Qu. 4. Quem fructum ex tali intentione Pastor sperare possit? R. triplicem præcipuè in vita, & triplicem in morte; & in vita quidem confert primò perfectam ad quævis officia, labores, loca, & personas indifferentiam; cum enim in uno perinde ac altero motivum suum, scilicet beneplacitum DEI inveniat, meritò perinde quoque erit, sive ad hæc aut illa opera, loca, personas curandas applicetur. Unde Sponsus dixit Sponsæ suæ, Cant. 8. Pone me ut signaculū super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum, quasi diceret, si me in omnibus velut præsentem consideres, meique amore agas, non multum curabis, an graviora vel leviora, humilia vel alta sint, quia amor mei, & beneplacitum omnia æqualia facient. Secundò, summam in quibusvis actionibus diligentiam; si enim David. 1. Paral. ult. de se ipso factus est, se totis viribus præparasse impensas Domus DEI, eò quòd opus grande esset, & non homini præpararetur habitatio, sed DEO; quidni & Pastor excitetur ad functiones suas totis viribus peragendas, per quas scit habitationem & templum longè gratius DEO præparari? si Actores tanta cum accuratione & perfectione

personam suam sustinere conantur, si sciunt Comendatarii
 magni Principis aut Regis honorem apparatusam; quanto magis
 Pastor personam suam pro gloria & Beneplacito
 DEI ritè agere studebit? Tertio, miram in quibusvis laboribus
 & difficultatibus *Alacritatem* atque *Constantiam*,
 enim Jacobo Patriarchæ Gen. 29. videbantur tam multum
 ni in durissimis laboribus exacti, dies pauci præ amoris
 titudine; si Operarios tantoperè ad alacritatem excitat
 mij sperati magnitudo & certitudo; quidni majorem alacritatem
 meritò excitatura credantur in Pastore gloria & Beneplacitum
 DEI, quæ omnibus præmiis, & ipsi etiam Beneficentia
 dini longissimè antecellunt? ut adeò rectè dixerit puritas
 de imit. l. 3. c. 33. *Quantò purior fuerit intentionis
 tantò securius atque constantius inter diversas iur
 Et si autem hi fructus per se amplissimi sint, dignique, ut pro
 pter eos Pastor summa cum diligentia studeat purissimas
 actionibus suis intentionem præfigere; multò tamen puriores
 stantiores sunt fructus, quos post vitam est ei allatura; quæ
 inter Principem facilè locum obtinet *gloria magnitudo*,
 cum enim hæc actionum in hac vita obitarum bonitas
 spondeat, bonitas autem ista potissimum ex intentionis
 nitate defumatur, rectè concluditur, inexplicabilem Pastorem
 gloriam reservari, si cum ejusmodi intentione actionem
 peragere studeat; id, quod S. Thomas de Aquino post
 rem cum lucidissima stella in pectore apparens, & per
 gloriæ magnitudinem, quæ propter puritatem intentionis
 ei in cælis obtigisset, significari asserens expertus est. Secundo,
Securitas in iudicio; nam ut rectè Thomas Kemp. l. 1. c. 1.
 advertit, *Qui DEVM ex toto corde amat* (qualis præcipue
 reputari potest, qui cum intentione hæcenus descripta
 agit) *nec mortem, nec supplicium timet, quia perfectus
 securum ad DEVM accessum facit.* Tertio, *Liberatio à purgato
 torio*; hinc enim vel maximè locum habet illud S. Bernardi
 de resurrect. effarum: *Cesset voluntas propria, & infernus
 erit.* Certè Christus ipse B. Mariæ Magdalenæ de Pazzia
 ste Lancizio opusc. 6. c. 11. revelavit, eum, qui in omni
 puram intentionem præmittere studuerit, sine purgatorio
 cælum iturum.*

MEM

MEMBRUM II.

De studiosa Operatione.

Qu. 1. Quid requiratur ad studiosam operationem? R.

Primò requiri, ut magna cum promptitudine & alacritate opus aliquod suscipiatur, juxta monitum S. Pauli 2. Cor. 9. *Vnusquisque prout destinavit in corde suo, non ex tristitia, aut necessitate; hilarem enim datorem diligit DEVS.* Secundò, ut, quæ ad integritatem actionis requiruntur, partes & circumstantiæ diligenter impleantur, ut suo modo dicere cum Christo possit Pastor: *Consummatum est;* & hoc est, quod Ecclesiasticus Eccles. c. 33. monuit. dicens: *In omnibus operibus tuis præcellens esto.* Terriò, ut alacritati & diligentiae etiam constantia jungatur; nam, ut bene advertit S. Gregorius, *incaussum bonum agitur, si ante vita terminum deseratur, quia frustra velociter currit, qui, priusquam ad metam venerit, desicit.*

Qu. 2. Quæ media ad dictam diligentiam procurandam adhibere debeat Pastor? R. sequentia potissimum. Primò, ut gaudium, quod ante mortem (nam si gaudium est in hoc mundo, ait rectè Thomas Kemp. l. 2. de imit. *hoc utique possidet puri cordis homo*, qui nullius in operibus suis erroris admitti sibi conscius est) in morte (nam ut idem l. 1. c. 25. ait, *gaudebis semper vespere mortis tuæ, si diem vitæ insumpseris fructuosè*) & post mortem (nam audiet lætissimam illam Christi vocem, Matth. 25. *Euge serve bone, & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium Domini tui*) ex tali diligentia sperare poterit, bene pendat; hinc enim miram animo suo alacritatem ingenerari, atque ad constantiam eundem excitari sentiet, id quod S. Paulus expertus est; hinc suos Corinthios 1. Cor. 15. sequentibus verbis excitavit & animavit: *Fratres mei dilecti, stabiles estote & immobiles, abundantes in omni opere Domini semper, scientes, quòd labor vester non est inanis coram Domino.* Secundò, ut bonam sibi Ideam procuret, atque ad illam in omnibus suis actionibus oculos convertat; talis autem præ reliquis cenferi debet vita & exemplū Christi, qui, uti fuit Pastor bonus, ita meritò ab eo illud ad Apostolos Joan. 13. c. dictum sibi nunc repeti imagnetur Pastor animarum: *Exemplum dedi vobis, ut, quemadmodum Ego feci, ita & vos faciat;*

is; sicut ergo Artifices etiam minus periti, si ideam perfectam infuderint, haud dubiè perfectam quoque imaginem producent; ita meritò sperari etiam potest, Pastorem perfectissima opera producturum, si ea perfectissimis Christianis velut exemplari conformare studuerit. Tertio, ut frequenter super actiones suas reflectat, & quae emendandae videbuntur, accuratè corrigere studeat; neque enim emendari satis potest, quantas vires habeat haec reflexio ad bonam actionum humanarum perfectionem procurandam.

MEMBRUM III.

De Generosa Resignatione.

Qu. 1. In quo consistat hac Resignatio? R. in sequentibus. Primo, ut non statim Pastor abiciat animum, si non, ut vellet, videat proficere suos Parochianos; nam, ut Lapideus nonnemo dixit: *Sape ea, qua sanari ratione non poterunt tempore sunt sanata; non videtis, inquit S. Chrysostomus hom. 41. in Gen. quantà DEVS non longanimitate tolerat, quomodo quotidie negligimus obtemperare eius mandatis, quae sic cesset à cura nostra? Simili ergo modo nos erga Deum nostros bene affecti, magnam faciamus diligentiam. Secundo, ut non tristetur, si fortè labores suos omni fructu defraudat; sed potiùs saluberrimam S. Bernardi l. 4. de Consideratione lib. admonitionem in memoriam revocet: *Noli deus curam exigeris, non curationem. Audisti: curam illum non curat, & non cura, vel sana illum. Verè dixit quidam: non est in me dico semper, relevetur ut aeger: ita & quae so fac tu, quod non est: nam DEVS, quod suum est, satis absque tua sollicitudine anxietate curabit: planta, riga, fer curam, & tuas exspecta partes; sanè incrementum, ubi volueris, dabit DEVS; ubi non voluerit, tibi desperit nihil, dicente Scriptura, reddet DEVS cedem laborum Sanctorum suorum. Imitetur ergo Angelus magna tranquillitate dicentes, Jerem. 51. *Curavimus Babilonem, & non est sanata, derelinquamus eam, & unusquisque in terram nostram.* Tertio, ut, cum Deo piofam laboribus illius benedictionem, fructumque conferit, non tam ob ipsum hunc fructum, quam ob imperatissimam DEI voluntatem lætetur, illudque Dantes**

Pfal. 113. usurpet: *Non nobis Domine, sed nomini tuo da gloriam; quem in finem proderit saluberrimum Christi monitum in memoriam revocasse: Cum feceritis omnia, qua precepta sunt vobis, dicite: servi inutiles sumus; quod debuimus facere, fecimus.* Luc. 17.

Qu. 2. *Quare Pastor tantopere dicta resignationi studere debeat?* R. ob triplicem fructum, quem ei affert; quorum primus est *Spes* fructus etiam inexpectati secuturi; ut enim Rusticus ille, qui omnem à DEO tempestatem tranquillo animo accepit, & optimam duxit, quam DEO permittere placuit, optimos semper in agris suis fructus habere meruit; ita idem quoque Beneficium ob similem resignationem Pastor sperare poterit. Secundus, *Magna animi tranquillitas*; quia, ut bene Thomas Kemp. l. 3. c. 11. in persona Christi dixit: *Si ego sum in causa, bene contentus eris, quomodocunque ordinavero*: tunc nimirum imperabit iterum Christus ventis & fluctibus curarum ac sollicitudinum in anima concitata-rum, & erit tranquillitas magna. Tertius est, *Invicta inter difficultates Constantia*: cum enim inconstantia & tedium inter labores potissimum ex nimio fructus ex iisdem reparandi desiderio oriatur, facile inter eiusmodi difficultates immobilis & invictus permanebit, qui tale desiderium ad Divinæ dispositionis rectissimam normam moderari, atque componere studuerit.

CAPUT II.

DE MEDIIS A PASTORE
ADHIBENDIS.

Varia sunt media, quæ adhiberi possunt à Pastore ad finem suum obtinendum; alia enim sunt intrinseca, alia extrinseca; alia corporalia, alia spiritualia; alia positive disponunt, & juvant ad finem, alia negative tantum, quatenus scilicet varia pericula vel impedimenta remouent. De singulis hoc capite aliquid breviter dicendum.

§. I.

De Medijs Spiritualibus.

Qu. 1. *Qua media spiritualia à Pastore adhibenda sint?* R. sequen-